

سر محرر : شہنذر زاده فلبلی

احمد حلمی

محل ادارہ سی :

جفال اوغلندہ « حکمت » ادارہ خانہ سی در .

حقہ مقرون ، اغراضدن سالم افکار و مقالاتہ صحیفہ لر من آچقدر .

« HIKMET »

Journal turc, quotidien, politique et littéraire

DIRECTEUR-PROPRIETAIRE : A. HILMY CHEHBENDER

اوراق و مکاتیب سر محرر نامہ

کونندہ یلہ لی در .

اشتراک برلی :

برسنہ لکی یوز ، آلتی آیلغی آلتش غروشدہر .

یوستہ اتحادینہ داخل ممالک اجنبیہ ایچون سنہ لکی قرق فرانقدر .

ABONNEMENT

Union Postale: un an, 40, six moi, 25 Fr.

REDACTION: CONSTANTINOPLE, DJAGAL OGLOU

کريد دول حامي سي زائيميسك انحلاليله بوش قالان كريد فوق العاده قوميسر لکينه باشقا بريسك تعينه لزوم کورمديکرينه دائر قراري عرض ايدرل فقط بوقراردين اول ذات حشمة تأبلى ۱۹۰۶ مقرراتي موجبجه حقوق خصوصيه لرينه اتباعده صاحب رأی اولدقلريني آنيانه مسارعتله بوقرارلک حشمة تأبلا طرفندن مظهر تقدير اوله جغتسه اعتاد کاملاري اولديغي بيان ايدرلر .

« قوشناغ ، ۱۱-ايول ۱۹۱۱ » حاييه ده بولونان دول اربعه حامي قونسولوسلري ده كريد هيئت اجراييه سنه فوق العاده قوميسرک تعينه لزوم کورولمديکي وادانك « حال حاضر اداره سي » محافظه ايديله چکي بيان ايتمشلردر .

آنه تلغراف ائانسي بوتيلغا تگ صورتی بروجه آني بيلديريور :

« كريد دول حامي سي » انحلال ايدن زائيميسك يرينه باشقا بر قوميسر تعينه لزوم کورولمديکي وادانك « حال حاضر اداره سي » محافظه ايديله چکي وهيچ بر شينک تبدل ايتيه چکي كريد قوه اجراييه سنه تبليغه قرار وريدلر .

« قونسولر بووسيله ايله كريد هيئت اجراييه سنه تأمينات مخصوصه لرني بيانه فرصتيا اولورلر . »

« آژانس قسطنطيل »
صدارتده

دون حربه ناظري پاشا داخله ناظري خليل بکک نزديته کهرلک طرابلس غرب واليهي بکر سامي بک حاصر اولديني حالده طرابلسه عائد بعض خصوصات حقدده خيلي مدت ملاقات ايتمشلردر . بوملاقانده شمدينانده اعيان اعضا شدنن شيخ عبدالقادر اخديله يکيني سسبطه آرسنده وقوع بولان مصامعه دنده بحث اولونمش واهميت فوق العاده سنه بناء بر آن اول اوکي القاسمي اسبابي کوروشولديکي کي ولايت مذکورده بولونامي حسييله بکرسامي بککده مطالعه سنه مراجعت ايدلديکي خبر آلتمشدر .

بولغار مجلس مليسي

قارشى غرتلرندن بريسك يازديغنه کوره ، ماکدونسيا وادرنه ولايتلرنده کي بولغار جماعتلرندن کونده ريله چک وکيللرندن متشکل بر مجلس مليک دروسدانده لزوم عقدى حقدده بولغار اهالي مياننده بويوک برجران وارددر . بومجلسده تذکراولوناجق مسائل مياننده بولغار ا کسارخخانه سنک قرق سنه اول تنظيم ايديلن نظامنامه داخلينک تعديلي مسئله سي ده

موجوددر . ا کسارخخانه ، بوتون بولغار ملتک ظهير اولديني ايچين امشالي کي حکومت نظرنده داهازياده حائز نفوذ وحيث اولماسي لزومي موضوع بحث ايديله چکدر . بولغارلرک رقيات علميه ومليه سنه حکو- ملتک ايقاع ايتمکده اولديني مشکلاته قارشى ا کسارخخانه جه اولوناجق طرز مقابله ومدا- فعه ده تنظيم اولوناجقدر .

بولغار مجلس مليسک جعنه تشب ايدن ، شهر مزده کي (مانيس تا) بولغار جمعيت خيريه سيدر . جمعيت مذکورده ، بالجله بولغار جماعتلرينه بوبابده بر تعميم کوندرمش ايتمش .

عرب مبعولري

« ژون تورک » رفقمزک افاده سنه نظرآ ، بوتون عرب مبعولري جلده مجلس مبعولان- نك كشاندن اقدام بر اجتماع عقد ايديله چکلريني حلب مبعوثي نافع پاشا بيان ايتمشدر . بو ايلک اجتماعده فرققلرينک تعقيب ايديله چکي خط حرکت وبوخط حرکتک مملکک عثمانيه ده نشر وتطبيقي حقدده برقرار اخذ ايديله چکمش .

کريد مسئله سي

بزادعا ايدوروزک يازدقلمر طر مغربدر . يونان حکومتک برواسطه ايله حکومت عثمانيه به مراجعت ايديله چک بعض تعويضات ومطالبات سرديله کريدده زائيمس استاقو- قونسک قبولي حکومت عثمانيه دن رحا ايدلديکي وحق پاشانکده يونان حکومتک مسئله ده علاقه دار عد ايديله ميه چکي بولنده جواب ويريديکي بر منبر رسميدن استحصال ايدلديکمز معلوماته استداداً (حکمت) ک استخلاف ايتديکي (ملت ايله مصاحبه) غرت سنده يازمشدق . سلايکده منتشر روم ايلي رفقمز بوحوادثمزي عيناً وحق مآخذ کوستر مهن دن اقتباس ايتش وبرا يکي استانبول غرت سنده روم ايلدين اخذ ايتمشدر . بونک اوزرينه (لا بورس دوربان) غرت سدنک محرري خارجيه اکا بر مأموريتندن برذاته مراجعت ايديله چک روم ايلي غرت سنده مال ايديلان استخبار مرکز درجه وثوق وصحتي صورمش . مأمور مومي الوده « يونانستانک بر آژ پاره مقابلنده کريدده زائيمس استاقو- قونسک تورکيا جه قبول اولغسني رجه ايدلديکي » تکذيت ايدور . اولا شوراسني ايتضاح ايدلم که بز « براز پاره مقابلنده » ديمک . ساد « بعض تعويضات ومطالبات سرديله » ديدک . تعويضات ظن ايدرسک دائماً پاره مقامنده استعمال اولنه ماز . يونانستانکده سرد ايتديکي تعويضات بالقان امورينه عائد بر طاقم تعويضات وتعهيدات سياسي ايدى .

بونقطه يي شوصورتله ايتضاح ايتدکدنصکره اولجه يازدقلمر مزده اصرار ايديله چکيکدن بيان ايدرزک يونانستان حکومتى ملت ايله مصاحبه غرت سنده يازديغمز وخارجيه نظارتى اکا بر مأموريتندن برذاتک لا بورس دوربان محرريته تکذيب ايتديکي تکليفده بولمش وحق پاشا يازديغمز جوابي آلتمشدر . بو ادعا مزده — تکرار ايدوروز — رسمى بر منبردن استحصال اولان استخبار مخصوصه صمزه مستددر . لا بورس دوربان محرري مسئله نك وثوق وصحتي آلاملق مراقنده ايسه صدراعظم حق پاشايه وياخود بونکون پارس سفارتنده بولونان رفعت پاشايه مراجعت ايديله چک تحقيق کيفيت ايلسي لازمکيلر .

اتفاقات

سيروز مبعوثي ديقا اقدينک نطق

حقسز نقطه لري ، حقلي نقطه لري

ديتقا اقدى ، سلايکده « روم جمعيت سياسي سي » قلوبنده ، بطريقخانه لرك مطالبات ومديعاتي حقدده پک مهم بر نطق ايراد ايتمشدر . بونطق ، روم وطنداشلمر مرکز متفکرلري طرفندن ، حقلي مسرودات ياننده نه قدرده مفرطانه واختلاف پرستانه دعوالرک اوکسور- ولديکينه شاهددر . عجباً ائتلاف الملري صورت قطعه ده مستحيل مي در؟ ايشته بوراسي وطن مزده بين العناصر ائتلاف تاييسي جذا آرزو ايدلري يأسلى دوشونجه لره سالان برسؤالدر . ديتقا اقدينک ، حقلي اولانلري کي ، حقسز اولان بياناتي ده انتظار يي طرفيه قويايلامک ايچين نطقنک مهم يارچله لرني درج ايديله چکمز . دييورکه :

« اتحاد وترق جمعيتک مؤسسلرى جمعيتي ، هر طرفدن هجوم ايدن ارجماعه قارشى برمدافع ومشرو- طيت اداراتک تأسسسته خادم بر آلت مقامنده استعمال ايتديلر . فقط جمعيت بالاخره بوغاي و نجيب مقصدى ترک ايديله چک ترک عنصرينک (موقع ممتاز وحا کيتي) محافظه وحق تاييد ايتک سياسي رهبر حرکت اخذ ايتمشدر . بو ، اتحاد وترق فرق سندرک رئيس سابق خليل بکک مجلس مبعولانده کي بيانات معلومه سنک دلالت صريحه سيلاهه بابتدر . عثمانلي حکومت جديده سي ايسه اتحاد وترق جمعيتک جکر ياره سي اولقي اعتباريله سياسي محدود بر فکر اولان بوعتياس دائره سنده تنظيم ايتمشدر . عثمانلي دولتي عنواني ده، دولنک ماضيسيله يکي تورکيا آراسنده موجود روابط متعوبه نك، عنعنات تاريخيه نك تماميله محافظه سنده ، کوبا مظهر تجدد اولان مملکتک حائز اولديني « تورک قاراتنه » نيك نقاب مشروطيت ايله ستر اولونماسه آلت اخذ ايتمشدر . تورک لساننک لسان رسمى اولارقي اعلان اولونماسي عناصر سائرده يي حصه سياسيانه فعاليت کوستر مکدن محروم براقق ، مساند حکومت يالکمز

تورک عنصرينه منحصر براقق ملندن منبعثدر . بر معنای صريحى شامل اوليان اتحاد عناصر ترکي ، تورک عنصرندن مايدا ديگر عناصردن صادر اولاجق هر دولو نجيب وسريت افکار وحرکاتک منعه استعمال اولونيور . تورک طرز تفکر وصورت تحسنى عثمانلي وطن پرورلکينه برعقياس ، بر محک اخذ ايتمشدر .

عناصرک هر دولو حرکات حرير پرورانه سي ايسه وطنه خيانت تلق و بوتلقينک استازام ايتديکي صورنده تعقيب اولونيور . بو مسلك اناني (اغويزم) تعاليت سياسي نك بونون صفحاننده غايان اولور . مبعوثان انتخابي ، عناصره ممکن اولديني قدر آژ مبعوث وره چک ، تورک عنصرينه اکثريت تأييد ايديله چک صورنده اجرا ايدلدى . بوسورتله تورک عنصرينک نفوس موجوده سيلاهه غير متناسب اولارق ، مجلس مبعولانده کي ۲۷۴ مبعولک ۱۲۰ دن فضيله سي تورک عنصرين انتخاب ايتدبرلشدر . عناصره ختانه خرستاييه نك ايسه نفوسلرينه نسبتله مجلس مبعوثانه بوز مبعوث بولونقي لازم کاييرکن يالکمز قرق بش مبعوثي وارددر . بوسورتله تشکيل اولونان قوه تشريعيه طبيعي درک اعمالنده اکثريتک نقطه نظرني تجميم ايتمشدر . اتحاد عثمانى تقاي آلتنده وجه تيار قانوننامه سي معرفتيله هر عنصرک فعاليت خصوصيه سياسي سي عقم براقلمشدر . دولنک وار . داق تورک عسکرينه وريديور . فقط وطن مشترکي برتيلکله خارجيه دن محافظه ايتک ايچون يي خاير . زبرا اوليله بر مخاطره خارجيه موجود دکلددر . عسکره تفصيص ايديلن واردات دولنک قسم اعظمى ، سياست داخليله پرورغمان يورونک ، مقصدسز وفانده سز اولديني قدر مصارفات عظميه يي موجب قائل سويات عسکريه يايقي ، موقع حکو متي تاييد ايتک ايچون صرف اوليور . معارف عموميه ايچون ايديلان غير توردن — لسان رسمى پها نه سيلاهه — يالکمز تورک عنصرى استفاده ايتدى . بالجله عناصرک ويرمکده اولديني ويرکولر ايله يالکمز تورک عنصرينک احتياجات علميه سي استيفاً ايديليور . اداره جديده بر طاقم احتياجات جد- يده يده احداث ايلديکي ، عسکرلکک عناصر مساهمه يده تشجيلي اوکا کوره بر طاقم نظامات خصوصيه نك تنظيم وتطبيقي استازام ايتديکي حالده بو نقطه لره هيچ نظر اعتباره آلتمدي . بو کون بيله اردوده بولسان افراد خرستاييه منحصرأ افراد مسليه عائد نظامات تابعدر . ايشته خر- ستان تفکر ، خدمت عسکريه يي وطنه بر خدمت مقدسه اولارق دکل ، وقط کندينه بر بار عظيم تاقى ايتمه سي ويرچوق خرستيان کنجلرينک ترک وطن ايله ملى هپ بوسا بپ دولاييسيله در ، حکومت کرک هرگز ده ، کرک ولايتده تورک عنصرينک مقاصدينه خدمت اولقي اوزره عناصر سائر نك افکار يي صولدر ورمه چاليشمشدر .

دور استبدادده اجرا ايديلوب اعلان مشرو- طينده مظهر عفو اولان حرکات ايچون حساب ومشويت ايتيئيلمشدر . شمدى کرکک ياننده برده مسلماننک چيتمش . مسلمانلرک اکثرتي نظر نده دولت عثمانيه بر دولت اسلاميه در . اسکان مهاجرين واهندا ايتدبرمک سياسي هپ بو فکره مديوندر . نظامسز اهتدالره قارشى ياييلان حقلي پروتستولر عصيان تلق ايديلير .

عجباً ديتقا اقدينک اجتهادى قانون اسا- سيسمز موجبجه لسان رسمى اولان تورکجه يي قالدبرمق وياخود السنه موجود نك هيسني رسمى ياپارق معاملات حکومتى غير ممکن قيلمق مي ؟

مساند حکومت ، تورکجه بيلان ، عثمانلي حسياتنه مالک اولان هر فردده آچيقددر . فرانسه ده فرانمزه جه ، يونانستانده روجيه بيلمه ينلرک مأمور اولاماماسي نه قدر طبيعي ايسه ، تورکياده دنخ تورکجه بيلمه ينلرک مساند رسميه يه کچه ميه سي اوققدر طبيعي دکلي ؟

تورک طرز تفکرى ، بووطنک دوام استقلال واکتساب شانى در . عجباً بو طرز تفکرى دفع ايديله چک يرينه اسکي بيزانس امپراطورلغني احيا خيلا سندن عسارت « معالانى ده آ » يي مقامه ايتملى ؟

لکن ديتقا اقدينک نطقنک اک مقفور يري : دولنک وارداتنک تورک عسکرينه ورييله سي « تعبيرى در . تورک عسکرى ! ! عجباً خرستيان کنجلرينک عسکرلک يار عظيم کي تلق ايتمه سي ، خرستيانلرک شيمدى يه قدر عسکرلک محتته آليشقين اولمادقلرندن يي ؟ يوقسه نظامات مخصوصه وحيت وطن پرورانه نقصانندن يي ؟ بوراسني ديتقا اقدينک وجدانه براقيرز . يونان افکاريله مشبوع برکيجک ، عثمانليلى محافظه ايديله چک اولان عسکرلکي سومه ميه سي بک طبيعي دکليدر ؟ ايشته بوکي حقسز دعوالره درک ائتلافى مستحيل قيليور . يوقسه حقلي اولارق سرد ايديلن افکاره حقيرستان ايتده اعتراض ايتمز .

دعائى خبرلر

عثمان پاشانک عزلى

دردنجي اردو مفتشى مشير عثمان پاشا بوندن اقدام موشک خاص کوى قريه سنده ارمنيلره قارشو ايراد ايتش اولديني حقارت آميز نطقندن دولاي عزلى ايديله چک يرينه اون اوچنجي اردو قومانداني عزت ياشا تعين قلمشدر .

مناسرتده شايان تأثر حادثلر

دون صولک بوسته ايله وارد اولان روم ايلي غرتلري مناسرتده تقيدات يحييه علمينده تأسف آميز حادثات وقوى حقدده کي استخدا- احرارانه اجرا سنده پيشواى ارباب بصيرت وحيت اولان برشهر اهالي سندن روايت اولونديني قدر چيرکين حالانک ظهورينه صولک درجه متأثرز . بوبابده تحقيقات ييطر فانه ده بولونمقده يز . قارئين کرامتزه ياقينده تفصيلات لازم ويره چکمز

مطبوعات نظامنامه سي

حکومتک مطبوعات قانوننامه سنى تعديل ايتمکدن صرف نظر ايتديکي ، فضلى نجيب بکدن استحصال ايتديکي معلوماته عطفأ (آمروليتوس) غرتسي يازنيور .

ايسه صاحبلري درسدن اول بفتحده بر آژ چاليشمغه وقتک وار . بوغابت لازمدر تبيل آليشان هم خسته لقلى اولور ، هم ده باشقا چاليدان انسانلرک قيمتي بيلمز ، ايشته ياري سندن اعتبارأ سنکله هر صباح بر ساعت ياغمه ده چاليشه جغز . برتارلا چيچک ، برتارلا سبزه يتشديره چکمز بونک طورايغني دوزلنک ، تخملى نى اکک ، صولامق کي بالجله خدمتلري سکاعا ئددر . سن ياياجسک . سزه وات يتشديرديکک وقت بک باباکه تقديم ايدرسين سن ده برسک کوريرسين که انسانک ايله يتشديرديکي محصول نه قدر تاييددر . صوکره يازم ساعت ديکله نه چکسک . درس وقتک يتديکي کي يک ييدکدن ، بر آژ استراحت ايلدکدن صوکره وار ايسه ايکندى درسنه چاليشملى يوقسه خصوصاً سنک طاووقلرک ايچون ياپدبره چم برکومسده کي حيوانلرهم آتق مورطه لرني طوبالامق ، وقته کوره ييليج چيقارمق کي شيرله بر آژ اکله نيرسين . صوکراده ياغمه

قيشين چوق ايصيدلش اوطله لرده او طوروق اينى دکلددر . سودى ايجدکن صوکره ياز ايسه آچيق بريرده ، قيش ايسه نجره آرقه سندن طلوع شمسى سيراچلى . صباح قدر انسانک فکريته جياتد ويئانته قوت وصفوت ويرن برشى يوقدر . کونش دوغمازدن اول افق قزيله زير بونه قدر لطيفدر . صوکره آچيله آچيله نورلاشديني برصرده کونش طوغاز . ايشته بويوک انسانلر بولطيف منظره قارشوسنده تفکر وجداني ، ذوق قاييه دالارک بوني صوکرآ آکلارسک . بوحقيق بک فائده لى برعبادتدر .

سن شيمدى طلوعدن يالکمز ذوق المنه ، قلبکده شوق طوبيه چاليش . کونش طوغندي کي اوکونکي ياياجفک ايشلري دوشونملى . سنک شيمدى نه ايشک وار . اولا درسک . ساعت ايکيدن اعتبارأ اوکله يه قدر درس ايله مشغول اولوبورسک . هفته ده برکون يئني جمعه درسک يوق . اوله

چيقيور ، کوندوز اوليور ، اقشاملري غروب ايديبورهب منتظم حرکت ايديبور . آيديه بوييه انتظامسز نه وارسه مطلقاً اونده بر ييجمسزلک وار . ايمدى انسانکده ايشي منتظم اولمليدر . هر ايشک کوريله چک وقى وارددر . بووقى تعيين ايتلى صوکره دمه هر ايشه حق ويرملى . انسان کنديني بوييه آليشديررسه هم يوروماز ، هم چوق ايش کورير هم هر ايشي وقتنده کورير سختي يرنده قائل راحت ايدر .

بوخصوص ياشه کوره تبدل ايدر . مثلاً برچوجچک کوتى تقسيمى باشقا ، برکنجک باشقا « براختيارک باشقاددر .

لکن اساس کونى تقسيم ايدوب اوله جه حرکت آليشمه ده در . شيمدى سنکله برکون تقسيمى ياپالم . صاحبلري ايرکن قالقوب اولا يوزيکي بيقامق کي ضرورى ايشلري ياپدقندن صوکره سود ايجوبورسک دکلي ؟ ياز وقيش انسان باشتي صوغوق صوايله ييقامقه آليشديرملى ،

عاجز در چاليشه مزديلمز ده . اسکي احبابلرندن بعض ارباب مروت کنديسني اونومازلر . انلرک کتيرديکي ذخيره ايله قناعت ايدر ، صبر ايدر ديلندن شکايت ايتشيلز . بالعکس دائماً حقّه همدوشا ايلر ايشته شايان مرحمت فقير بوييه آدماردر . بونلره ايلک ايتک اينى انسانلرک بوجيدر . آکلادکي شکيب ؟ ديدى .

شکيب جواب اوله رق شيبخک اللريني ملکانه برصقوت ، قوآدى برحرمتله اوپدى .

چوق کيمسه نك بيلمديکي ، بيلمسه ده فيله چيقارامديني بر تقسيم

شکيبک دماغنى تضيق کورميه رک ، صرف ذوق وخواهشله بر دوره فعاليته آتش ، کنديسنده حسن تدقيق و ايتمش ايدى .

برکون شيخ لييب کنديسه ديدى که : اوغلم بوطلده کوزه چاربان اک اهميتي شيلر هپ برانتظامه تابعدر . باقى صاحبلري کونش

[استحقار مليتله اولاد تربيه ايتمه نك نتيجه سي]

ملت زنده گامى

« بر پدر »

قارشيق باران سرشک صورتنده ظهور ايتدى . شيخک ساکتانه کوزلرندن آقان ياشلر صقالي ايصلا تيوردى . زمينه ده ، شکيبده آغلا يوردى . صفوقى اللريني سايه قالدبردى « اى هر حالى کوردهن آلام اى رب رجم دييوردي اى دودودو کريم عزت سبجانيه نك حقيچون بو ميني ميني ملکي دائماً ايلک ايديله چک ، کيمسه نك ايلکينه محتاج اولما يايچق . براوج سعادت وغناده مکين ايت . . . »

وداعلاشديلر شکيبه زمينه اوپوشديلر . شيخه چوجق اودن چيقوب کيتديلر . شيخ ديدى که « کوردکي اوغلم صدقه نديمک اولديغي آکلادکي ؟ بواختيار آدمچکنز سققطدر ،